

4. Княжеченко В. В. Реформування житлового господарства: деякі питання прискорення формування ОСББ / В. В. Княжеченко, О. І. Славута // Економічні проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. – Харків : ХНАМГ, 2010. – С. 26 – 29.

5. Країна відповідальних власників. – Режим доступу : http://osbbua.org/news/statistika_po_osbb_v_ukran. – Назва з екрану.

6. Слово і діло. Аналітичний портал. – Режим доступу : <https://www.slovoidilo.ua/2018/08/13/infografika/suspilstvo/ukrayini-zastarilo-vzhe-50-zhytlovoho-fondu>. – Назва з екрану.

БРИЧКО АЛІНА МИХАЙЛІВНА

к. е. н., доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Кластерний підхід не є новою концепцією у світовій практиці та для України в цілому. Кластери є популярним інструментом розвитку економіки регіону, сприяють вдосконаленню конкурентоспроможності, допомагають в розв'язанні територіальних соціальних проблем, раціонального використання ресурсів в регіоні тощо. Кластерний підхід розглядається як складова регіонального управління та адміністрування.

Аналізуючи визначення класиків, зупинимось на визначенні М. Портера, що «кластер – це група географічно сусідніх взаємозалежних компаній і пов'язаних з ними організацій, які діють у певній сфері й характеризуються спільною діяльністю та взаємно доповнюють одна одну» [1]. Природа виникнення економічних кластерів в Україні, й більшості інших країн світу різна. Проте, в умовах глобалізації світових ринків, вітчизняна економіка має відповідати усім сучасним критеріям конкурентоспроможності, яку покликані забезпечити регіональні економічні кластери. Формування кластерів має здійснюватися на основі об'єктивних конкурентних переваг регіону з врахуванням їхніх можливих змін у перспективі. Кластер як елемент стратегії розвитку регіону повинен ураховувати й не суперечити загальній стратегічній лінії розвитку території. Очевидною перевагою є можливість для бізнесу, влади та навчально-освітніх закладів спільно працювати над зміцненням регіональної економіки.

Поняття «підхід» трактується як сукупність способів, прийомів розгляду чого-небудь, впливу на кого-, що-небудь, ставлення до кого-, чого-небудь [3]. З економічної точки зору, кластерний підхід – це реалізація інтеграційних процесів у сфері виробництва, започаткування нових форм економічної активності, які функціонують на високому рівні об'єднання, що забезпечує високу ефективність управління та адміністрування, цілеспрямоване використання сукупного виробничого потенціалу та організаційно-економічного ресурсу всіх учасників кластерного утворення [5].

Чітке усвідомлення цілі у процесі управління кластером займає принципове місце, адже державне управління та адміністрування володіє процесуальним характером, що охоплює процеси визначення, покладання та здійснення цілей. Цілі державного управління повинні бути чіткими, прозорими і досяжними на базі наявних ресурсів [2, с. 31]. Державне управління економічним об'єктом в умовах сучасної ринкової кон'юнктури, фактичний і дієвий прямиї управлінський вплив є суттєво обмеженими. Роль регіональних органів влади відіграє суттєву роль тільки на початкових етапах формування кластерів: в оцінці зовнішньоекономічного комплексу регіону, у виборі найбільш перспективних кластерів і їх формування. Це обумовлено врахуванням інтересів регіонального розвитку, що не є пріоритетними для бізнесу. В подальшому роль регіональної влади скорочується, в силу вступають закони ринкової економіки, що стимулюють розвиток найбільш вигідних економічних формувань [4].

Застосування кластерного підходу в управлінні регіональним розвитком означає поєднання інтересів і співпрацю не тільки суб'єктів господарювання, а й органів публічної влади регіону та сусідніх територій, наукових і освітніх установ, громадських організацій, інших зацікавлених сторін, що дає змогу концентрувати різні види ресурсів (матеріальні, фінансові, організаційні, людські, інформаційні та ін.), таким чином знижувати загальні витрати та підвищувати ефективність діяльності. Саме цей підхід дає змогу формувати і реалізовувати конкурентний потенціал регіону як економіко-соціальної системи та специфічного економічного суб'єкта [6]. Саме таке трактування демонструє можливість користуватись кластерним підходом у сфері державного (публічного) управління та адміністрування.

Раніше роль держави у реалізації кластерного підходу була визначальною у створенні та організації функціонування кластерних структур, а сьогодні полягає більше у підтримці їх діяльності і стимулюванні розвитку, тоді як провідна роль відводиться приватному сектору. У старій моделі держава зосереджувала увагу на безпосередній підтримці окремих підприємств і галузей, а кластерний підхід передбачає багаторівневе управління та адміністрування, співробітництво суб'єктів різних галузей та формування сприятливого середовища для співробітництва і розвитку.

Які ж саме завдання постають сьогодні перед регіональними органами державної влади стосовно економічного кластеру. По-перше, виявлення доцільності створення або забезпечення функціонування та розвитку кластеру на даній території. По-друге, діагностика регіонального потенціалу, зокрема регіональних інфраструктур, що безпосередньо впливають на створення підґрунтя розвитку підприємств галузі. По-третє, необхідно розробити регіональну політику щодо сприяння розвитку цих інфраструктур, в тому числі виділення цільового фінансування з державного бюджету, спрямоване на довгострокове упровадження розробленої політики.

Регіональним органам влади, окрім визначення кластерного підходу в управлінні та адмініструванні перспективним напрямком розвитку територій та підвищення конкурентоспроможності регіону у своїх стратегіях, доцільно проводити заходи щодо створення сприятливих умов для розробки та реалізації

кластерних ініціатив і проектів та поступової системної інтеграції кластерної моделі розвитку в існуючий механізм господарювання та управління, зокрема:

- виявлення «точок зростання» економіки на довгострокову перспективу, які стали б основою для розвитку кластерів;
- підготовка необхідних методико-інструктивних та пояснювальних матеріалів з питань розвитку кластерних формувань для їх розповсюдження серед учасників кластерних об'єднань та кандидатів на участь в них;
- формування на основі замовлень учасників кластеру замовлення вищим навчальним та професійно-технічним закладам України на навчання фахівців та спеціалістів необхідного профілю з майбутнім їх працевлаштуванням у структурі кластеру;
- розробка програм короткотермінової підготовки та перепідготовки спеціалістів в галузі створення і функціонування інноваційних мережевих структур (кластерів);
- здійснення організаційно-правової підтримки ініціатив підприємств та організацій кластерного об'єднання
- розробки веб-сайтів та єдиної інформаційної бази з інформацією про існуючі у регіонах кластери, інформування підприємців про переваги кластерної моделі організації виробництва під час заходів з розвитку підприємництва, створення електронних форм заявок для підприємств, що бажають стати учасниками кластерів;
- залучення засобів масової інформації до широкої пропаганди і роз'яснення серед підприємців економічної вигоди ведення бізнесу на основі кластерних об'єднань, висвітлення кращого досвіду їх роботи [7].

Таким чином, кластерний підхід – це публічний інструмент державної регіональної політики, характерними ознаками якого є реформа децентралізації влади з орієнтацією на партнерство між різними її рівнями, приватним і неурядовим секторами; мережева парадигма публічного управління та адміністрування. Публічний формат кластерного підходу орієнтований на забезпечення процесів взаємодії між об'єднаннями, передбачає поєднання і взаємне доповнення ресурсних потенціалів, забезпечує формування публічних інтересів та задоволення суспільних благ суб'єктів кластерних об'єднань.

Список використаних джерел:

1. Портер М. Конкуренція ; пер. з англ. / М. Портер. – М. : ИД «Вільямс», 2000. – 496 с.
2. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Расіна ; за ред. А. Ф. Мельник – Київ : Знання, 2009. – 582 с.
3. Коренчук А. А. Обеспечение конкурентоспособности региона на основе кластерного подхода : автореф. дис... канд. екон. наук / А. А. Коренчук. – Академия экономики и предпринимательства Тамбовского государственного университета им. Г. Р. Державина. – Тамбов, 2008. – 24 с.
4. Королюк Ю. Г. Міжрегіональна взаємодія у контексті регулювання соціально-економічним розвитком регіону: системний підхід / Ю. Г. Королюк // Статистика України. – 2009. – № 2. – С. 102 – 107.

5. Ільчук В. П. Формування кластерів, як засіб підвищення конкурентоспроможності економіки регіону / В. П. Ільчук, І. В. Лисенко // Проблеми формування нової економіки XXI века : матеріали 1-й Міжнарод. науч.-практ. Інтернет-конф., 17-19 дек. 2008 г. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/2008dec/5_ilchuk.html.

6. Дегтярьова І. О. Наукові та практичні аспекти застосування кластерного підходу в управлінні конкурентоспроможністю регіонів України / І. О. Дегтярьова. – Режим доступу : www.academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Degtyaryova.pdf.

7. Рекомендації Міжнародної науково-практичної конференції «Кластеризація – вагомий фактор підвищення конкурентоспроможності економіки України». – Режим доступу : <http://seu.org.ua/recommendations/>.

ГУТ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

слухач магістратури

Подільського державного аграрно-технічного університету

ФОРМУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Видатки місцевих бюджетів відображають ступінь децентралізації влади, адже характеризують обсяги задоволення потреб населення певного адміністративно-територіального утворення, пріоритети його соціально-економічного розвитку. Місцеві видатки є інструментом досягнення справедливості у процесі надання певних благ з метою забезпечення граничного рівня добробуту кожного громадянина. Тому аналіз суті видатків місцевих бюджетів, їх складу та частки окремих їх видів у сукупному обсязі видаткової частини місцевих бюджетів потребує детального дослідження.

Видатки місцевих бюджетів є важелем регулювання і стимулювання розвитку різноманітних сфер економіки регіону в територіально-галузевому аспекті та з позицій задоволення потреб різних соціальних груп населення. Видатки місцевих бюджетів яскраво віддзеркалюють їх значення у функціонуванні місцевого господарства, утриманні об'єктів соціально-культурного призначення, проведенні інвестиційної політики, здійсненні соціального захисту населення, охороні навколишнього природного середовища. Видаткова частина місцевих бюджетів відображає розвиток адміністративно-територіальної одиниці та визначає напрями використання акумульованих у відповідному бюджеті ресурсів [3, с. 56].

Функціональна класифікація дає змогу відстежувати й аналізувати зміну державних видатків різного функціонального призначення та прогнозувати наступні видатки. Вона має такі рівні деталізації: розділи, в яких визначаються видатки бюджетів на здійснення відповідно загальних функцій держави та органів місцевого самоврядування; підрозділи та групи, в яких конкретизується спрямування бюджетних коштів на здійснення відповідно функцій держави та органів місцевого самоврядування. Запровадження функціональної класифікації